सुनसरी–यू.एम.एन.

वार्षिक प्रतिवेदन २०७३/७४

विगत १२ वर्षदेखि सुनसरी जिल्लामा अवस्थित यू.एम.एन. सुनसरी क्लष्टरले आ.व. २०७३/०७४ मा मोरङ्ग र सुनसरी जिल्लाका ८ साझेदार संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा १४ गा.वि.स., १ उप-महानगरपालिकाको र ६ नगरपालिकाहरूमा शिक्षा, स्वास्थ्य, दिगो जीविकोपार्जन, सुशासन, र शान्ति प्रवर्द्धन विषयगत कार्य क्षेत्रहरूसँग सम्बन्धित १२ वटा परियोजनाहरू कार्यान्वयन गर्‍यो । यी कार्यक्रमहरू द्वारा गरिब तथा सिमान्तकृत वर्गका २९,९५३ घरधुरी प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन् । महिला २०,०५०, पुरुष ९,९०३, बालबालिका १,७२८, किशोर किशोरी ७,११२ र ३७५ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू रहेका छन् ।

लामो समयपछिको स्थानीय तहको चुनाव उल्लासमय वातावरणमा समापन भयो जसको कारण समुदायमा केही क्रियाकलाप समयमा सम्पन्न गर्नलाई निकै चुनौतीपूर्ण भएता पनि सुनसरी क्लष्टरले योजनाको ८८.९७% कार्यक्रम सम्पन्न गर्न सफल भयो । यू.एम.एन. सुनसरी क्लष्टरले विभिन्न सरोकारवालाहरूसँग स्थापना गरेको सञ्जाल, सम्बन्ध र समन्वयलाई निरन्तरता कायमै राख्दै नयाँ सम्बन्धहरू बिस्तार गरेकोछ ।

अन्तमा यू.एम.एन. सुनसरी क्लष्टरसँग प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहकार्य, सहयोग तथा समन्वयमा रही सहयोग पुर्‍याउनु हुने सरकारी कार्यालय, गैर सरकारी संघ संस्था, समुदाय, साझेदार संस्थाहरू, नागरिक समाज, दाताहरू, यू.एम.एन.का अग्रजहरू र सहकर्मी मित्रहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

बालकुमारी पुन राई
क्लष्टर टिम लिडर

विषयगत क्षेत्रका उपलब्धिहरू

शिक्षा

- बुढीगंगा गाउँपालिका मोरङ्ग, बर्जु र देवानगञ्ज सुनसरीका १,४३३ बालबालिकाहरू विभिन्न ५३ वटा बालक्लबमा सङ्गठित भई बाल अधिकारका सवालहरूमा समुदाय र विद्यालय तहमा २९३ वटा बाल क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरी परिवर्तनमा योगदान पुऱ्याएका छन् । ७ वटा विद्यालयमा व्यवस्थापन समितिको बैठकमा आमन्त्रित सदस्यको रूपमा सहभागिता रहेको छ ।
- सि.सि.सि.डि. परियोजना क्षेत्रमा १३५ समूहमा २,८८८ महिला र पुरुषहरू सहभागी भएका छन् । परियोजना सञ्चालित ३ स्थानीय तहमा ३ वटा समूह सञ्जाल स्थापनो भएको छ । ५३ वटासमूहहरू सहकारीमा संलग्न भई वित्तिय सेवा प्राप्त गर्दै आइरहेका छन् । १,२०० घरपरिवारहरू आयआर्जनमा संलग्न भई वार्षिक रु. २,४०,०००/- सम्म आम्दानी बढाएका छन् ।
- ११ विद्यालयहरूका ४० जना शिक्षकहरू, विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघको क्षमता विकास, शैक्षिक सामग्री सहयोग जस्ता प्रयासले गर्दा बालबालिकाहरूको उपस्थितिमा अभिवृद्धि भई कक्षा छोड्ने दरमा कमी आएको छ ।
- लक्षित समुदायको सामुदायिक स्वास्थ्य तथा सरसफाईमा चेतना अभिवृद्धि भई बालबालिकाको पोषण तथा खानपानमा सुधार आएको छ । ७,००० भन्दा बढी महिलाहरू नियमित गर्भ जाँच गराइ रहेका छन् भने ९२% भन्दा बढी संस्थागत प्रसूति गर्ने गरेका छन् ।
- परियोजना सञ्चालित ४ वटै साविकका गा.वि.स.मा बाल संरक्षण प्रणालीको क्षमता अभिवृद्धि भई बाल हिंसा, बाल श्रम र बालविवाहको क्षेत्रमा प्रभावकारी कार्यहरू गर्दै आइरहेको छ । गा.वि.स. बाल संरक्षण समितिहरू र बालक्लबहरूको सहयोग र सहकार्यमा यस वर्ष ७ वटा बालविवाह रोक्ने कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका रहेको थियो

स्वास्थ्य

- साविक इटहरी उप-महानगर, श्रीपुर र हरिपुर गा.वि.स.का ८१ जना किशोर किशोरीहरूले साथी शिक्षा तालिम प्राप्त गरी ८७१ जना दौंतरीहरूलाई जीवन उपयोगी सिप, स्वास्थ्य सरसफाइ, पोषण, एच.आई.भी. र एड्स जोखिम व्यवहार सवालमा जानकारी गराएका छन् ।
- मोरङ्ग र सुनसरीका १०३ जना एच.आई.भी. सङ्क्रमितहरूले हेरचाह, सहयोग तथा उपचार सेवा प्राप्त गरी उनीहरूको शारीरिक अवस्थामा उल्लेखनीय सुधार आएको छ । नियमित स्वास्थ्य परीक्षण, औषधिसेवन र परामर्शको कारण अवसरवादी सङ्क्रमणमा कमी आएको छ साथै आयआर्जनमा संलग्न भई २७ जनाले आयआर्जन गरी जीविकोपार्जन गर्न सबल भएका छन् ।

- मोरङ जिल्लाबाट वैदेशिक रोजगारीमा गएका ९७० जना जोडीले एच.आई.भी. रोकथाम सम्बन्धी सचेतना प्राप्त गरी १४५ जनाले रक्त परीक्षण गराएका छन् ।
- सुनसरी जिल्लाको साविक श्रीपुर र हरिपुर गा.वि.स.का ४५ जना महिला स्वस्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई परिचालन गर्न सहयोग गरी ४० वटा आमा समूहलाई सक्रिय बनाई स्वास्थ्य सेवा लिनेको संख्यामा वृद्धि भएको छ । गर्भ जाँच नगराउने र घरैमा बच्चा जन्माउनेको संख्या न्यून हुँदै गएको छ ।

शान्ति प्रवर्द्धन

- अन्तरधार्मिक शान्ति सञ्जाल, मोरङ्गले राष्ट्रिय तहको अन्तरधार्मिक शान्ति महासञ्जाल गठन गरेका छन् । अन्तरधार्मिक शान्ति युवा समूहले सन् २०१८ देखि २०२० सम्मका लागि अल्पसंख्यक धार्मिक समुदायको सवालमा कामगर्ने निर्णय गरेका छन् ।
- ६ वटा विद्यालयमा शिक्षक, व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारीहरू र विद्यार्थीहरू गरी जम्मा ४७८ जनालाई अपाङ्गता अधिकार, समावेसी शिक्षाका बारेमा अभिमुखीकरण सम्पन्न भयो । अभिमुखीकरण पश्चात् अल-इस्लाह आइडियल स्कुल हरिनगरा-६, सुनसरीले विद्यालय परिसरमा (अफिस कोठा, कक्षा कोठा, शौचालय, धारामा) अपाङ्गता मैत्री ऱ्याम्प निर्माण गरी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई आवगमन गर्न सहज भएको छ ।
- ११ जना अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूले उपचार पाई पुनर्स्थापित भएका छन् । ६ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सहायक सामग्रीहरू कमट चियर, वैशाखी, सेतो छडी, श्रवण यन्त्र प्राप्त गरी दैनिक दिनचर्या सहज भएको छ ।
- यस वर्ष थप ३ जना अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अभिभावकहरूलाई आयआर्जनका लागि सहयोग गरिएको छ । हाल ६४ जना अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा उनका अभिभावकहरू विभिन्न किसिमका आयआर्जन कार्यमा संलग्न रही मासिक १०,००० देखि २०,००० हजार सम्म आम्दानी गर्न सफल भइरहेका छन् ।

दिगो जीविकोपार्जन

- बेलबारी र जाँते (हाल लेटाङ्ग नगरपालिका) मा ४२ जनालाई विभिन्न व्यवसायिक तालिम र सामग्री सहयोग गरियो । हाल उहाँहरू आ-आफ्नो क्षेत्रमा सरदर रु ५,००० देखि रु २०,००० सम्म आम्दानी गर्न सफल भएका छन् ।
- बेलबारी स्थित अमूना कृषि सहकारी संस्था मार्फत सञ्चालित दुग्ध सङ्कलन केन्द्रलाई आवश्यक सामाग्री सहयोग गरी सो दुग्ध सङ्कलन केन्द्रबाट दैनिक १५० लिटर दुध सङ्कलन भई बिक्री भइरहेको छ । साथै, जाँते (हाल लेटाङ्ग न. पा.) स्थित घरायसी कृषि महिला सहकारी संस्था लिमिटेडलाई दुग्ध सङ्कलन केन्द्र स्थापनाका लागि ५०० लिटर क्षमताको चिलिङ् भ्याट लगायतका आवश्यक सामग्री सहयोग गरी र हाल १३० लिटर दुध सङ्कलन गरी बिक्री भइरहेको छ ।
- जाँतेमा घरायसी कृषि महिला सहकारी संस्था लिमिटेड मार्फत ७ वटा तरकारी सङ्कलन केन्द्र स्थापना भयो । सङ्कलन केन्द्रलाई आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू खरिद गरी घरायसी कृषि महिला सहकारीलाई उपलब्ध गराइएकोछ । सो सङ्कलन केन्द्रबाट

दैनिक १० टन भन्दा बढी तरकारी सङ्कलन गरी बजारमा बिक्री बितरण भएको छ ।

- बेलबारीका ५ जनालाई सामुदायिक पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता र ४ जनालाई सामुदायिक कृषि कार्यकर्ता तालिम प्रदान गरियो । तालिम पश्चात् कृषकहरूलाई कृषि तथा पशु सम्बन्धी प्राविधिक सेवा प्रदान गर्न शुरु भएको छ ।
- श्रीपुर ५ सुनसरीको (हाल कोशी गाउँपालिका ५) का ५० जनालाई व्यवसायी बनाउने उद्देश्यले व्यवसायिक साक्षरता तालिम प्रदान गरियो ।

सुशासन

- ७ वटा साझेदार संस्थाका कार्य समितिका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूलाई भ्रष्टाचार रोकथाम तथा बाल सुरक्षा/संरक्षण नीतिका बारेमा अभिमुखीकरण गरियो । फलस्वरूप ५ वटा साझेदार संस्थाहरूले सुशासन निर्देशिका र बाल संरक्षण नीतिलाई संशोधन गरेका छन् । ४ वटा संस्थाले द्वन्द्व संवेदनशिलता नीतिको पहिलो मस्यौदा तयार गरेका छन् र २ वटा साझेदार संस्थाले वित्तिय तथा मानव संसाधन व्यवस्थापन नीति परिमार्जन गरेका छन् ।
- श्रीपुरजव्दी र लौकही गा.वि.स. (हाल कोशी गाउँपालिका वडा नं. १, ४, ५, ६ का २१ जना नागरिक मञ्चका संयोजक/सदस्य, सामाजिक परिचालक र सहजकर्ताहरूलाई सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रकृयाका बारेमा तालिम प्रदान गरियो । तालिम प्राप्त सहजकर्ताहरूले आ.व. २०७४/०७५ का लागि टोल/बस्ती, वडाको योजना तर्जुमा प्रकृयामा सहजिकरण गरी समुदाय स्तरका ६७ वटा योजना एकीकृत समितिमा पेश भई ७५,८२,७३९ (??) को १८ वटा योजनाहरू गाउँ परिषद्बाट स्वीकृत भएका छन् ।
- लौकही गा.वि.स., राष्ट्रिय मा.वि. श्रीपुर र स्वास्थ्य चौकी श्रीपुरमा सामुदायिक अंक पत्र अभ्यास गरियो । यस अभ्यासले सेवा प्रदायक निकायहरूलाई उत्तरदायी र जवाफदेही हुन सचेत गराएको छ भने सेवाग्राहीहरूलाई आफ्नो कर्तव्य र दायित्व प्रति सजक र सचेत बनाएको छ ।
- साझेदार संस्थाहरूलाई वित्तिय व्यवस्थापन, मानव संसाधन व्यवस्थापन तथा संस्थागत विकासका सवालमा नियमित रूपमा परामर्श, सहजिकरण तथा पृष्ठपोषण आदान प्रदान भएको छ ।

सामुदायिक अङ्क पत्र अभ्यासमा “भाले जुधाई” हुन्छ भनेको त...

म भगिरथ सञ्जेल सुनसरी जिल्ला अन्तर्गत कोशी गाउँपालिका वडा नं. १ को वडा सचिव (साविक लौकही गा.वि.स.) को रूपमा कार्यरत छु । विगत २ वर्षदेखि सहभागी परिचालन केन्द्र र यूनाईटेड मिसन टु नेपालको साझेदारीमा स्थानीय निकाय तथा समुदायमा सामाजिक जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गर्न साविकका लौकही र श्रीपुरजब्दी गा.वि.स.हरूमा सुशासन कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ । सो कार्यक्रम अन्तर्गत सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया, नागरिक शिक्षा, सामुदायिक अङ्कपत्र अभ्यास र सार्वजनिक परीक्षण आदि क्रियाकलापहरू समावेश छन् ।

मलाई सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया तालिम, टोल/बस्ती रे वडा स्तरको योजना छनौट प्रक्रिया बैठक तथा योजना हस्तान्तरण आदिमा सहभागी हुने मौका मिल्यो । यसले मेरो ज्ञान, सिप, क्षमता, अनुभव र आत्मविश्वास बढ्न गई कार्यसम्पादनमा पनि सजिलो बनायो । सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियालेबस्तीस्तरका वास्तविक आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्न सघाउ पुऱ्याएको छ र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (MCPM) मा राम्रो अङ्क प्राप्त गरी साविक गा.वि.स. अनुदान रकम वृद्धि भएको अवस्था छ ।

२०७३/०७४ मा साविक लौकही गा.वि.स.मा सामुदायिक अङ्कपत्र सञ्चालनका लागि संस्थाले विभिन्न समयमा छलफल गर्दा यस विषयप्रतिको बुझाई र बदलिंदो संरचनाका कारण सो प्रकृयाका लागि अनुकुल वातावरण सिर्जना गर्न असहज भएको थियो । विभिन्न चरणमा भएको छलफल पश्चात् अङ्कपत्र अभ्यासलाई अगाडि बढाइयो । अभ्यासको क्रममा स्रोतको आँकलन गर्न, सूचकहरू तय गर्न भएको छलफल तथा सेवाप्रदायक र सेवाग्राहीले सूचकहरूमा अङ्क निर्धारण गरी दुवै पक्षबिच आमनेसामने बैठकेभइरहँदाको अवस्थामा मलाई त यस कार्यले सेवाप्रदायक र सेवाग्राही बीच “भाले जुधाई” हुन्छ भन्ने लागेको थियो तर त्यसो नभएर यस अभ्यासले त दुई पक्षबिच साझा बुझाई बनाउने र हामीहरू बिचको जिम्मेवारी र जवाफदेहितालाई बुझ्ने र आपसमा समझदारी बनाउने कामलाई चुस्त र प्रभावकारी बनाउन सहयोगपुगेको छ । आफ्नो कामको पनि स्वमूल्याङ्कन गर्नुपर्ने पाठ सिकाएको छ । सँधै राम्रो गरेको छु भनिरहनु भन्दा पनि सेवाग्राहीहरूको नजरमा हामी कस्ता रहेछौं भनी अङ्कपत्र अभ्यासले छर्लङ्ग पारेको छ । सामाजिक जवाफदेहिता र पारदर्शिता अभिवृद्धिका लागि प्रयोग गरिएका यस्ता औजारहरूले साँच्चै नै सेवाप्रदायक निकायहरू र सेवाग्राहीहरूलाई जवाफदेही, उत्तरदायी बनाउन सचेत र जागरुक बनाएको छ । दुई पक्षबिच एकआपसमा हुने गरेका शङ्का, उपशङ्का र दोषारोपणको अन्त्य भई सद्भाव र पारस्परिक सहयोगको शुरूवात भएको छ ।

भगिरथ सञ्जेल
वडा कार्यालय सचिव
वडा नं. १, कोशी गाउँपालिका, सुनसरी

साझेदार संस्थाहरुको नाम तथा लक्षित समुदाय विवरण

नाम	साझेदारी मिति	लक्षित कार्यक्षेत्रहरू	लाभान्वित संख्या	विषयगत क्षेत्र
नेपाल चेलीबेटी अपांग महिला समाज, सुनसरी	२०६१।११।०१	इटहरी उप-महानगरपालिका, हरिनगरा व.नं.६,७	३,०८६ जना	शान्ति प्रवर्द्धन
सामुदायिक विकास मञ्च (सी.डी.एफ.), मोरङ्ग	२०६३।०९।१३	नगरपालिका: लेटाङ, पथरी शनिश्चरे, वेलबारी, सुन्दरहरैचा, गाउँपालिका केराबारी	२,०९९ जना	दिगो जीविकोपार्जन र शान्ति प्रवर्द्धन
नव जीवन समाज सेवा, सुनसरी	२०६१।१०।१५	इटहरी उप-महानगरपालिका	९६६ जना	स्वास्थ्य
चन्द्रमुखी क्लब सुनसरी	२०६२।०४।१७	गाउँपालिका: वर्जु ३, ४ देवानगञ्ज वडा नं. ३, ४, हरिनगरा वडा नं. ५, ६, ७, भोक्रहा वडा नं. ५, ६, ७, ८ कोशी वडा नं. १ देखि ८	९,१५७ जना	शान्ति प्रवर्द्धन र शिक्षा
सुन्दर समाज निर्माण समूह, सुनसरी	२०६२।०२।०४	गाउँपालिका कोशी वडा नं. ४, ५, ६, ७	१,५२७ जना	स्वास्थ्य
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, मोरङ्ग	२०६४।०४।१६	नगरपालिका वडा नं. ६ र गाउँपालिका वडा नं. ७	२,०९१ जना	स्वास्थ्य
राष्ट्रिय सामुदायिक विकास केन्द्र मोरङ्ग	२०६४।०२।२१	गाउँपालिका बुढीगंगा वडा नं. १, २, ३, ४, ५	८,७७६ जना	शिक्षा
सहभागी परिचालन केन्द्र सुनसरी	२०६२।०४।१७	गाउँपालिका कोशी वडा नं. ४, ५, ६, ७	२,२२० जना	स्वास्थ्य, सुशासन र दिगो जीविकोपार्जन

विषयगत क्षेत्रहरू	जम्मा बजेट	जम्मा खर्च
दिगो जीविकोपार्जन	१,१०,७६,४९७	९१,६५,६०८
स्वास्थ्य	५१,३७,५६७	४६,१२,७४८
शिक्षा	१,५०,०८,५९३	१,४७,१७,१५४
शान्ति प्रवर्द्धन	८२,५७,८७९	६८,३५,५७२
सुशासन	२१,२७,६१९	१८,०९,६२०
कोर क्लष्टर	४८,५०,३००	४१,९२,९५७
जम्मा	४,६४,५८,४५५	४,१३,३३,६५९

कर्मचारी नामावली

अमर वहादुर राई	सवारी चालक
गोपी नानी बादी	कार्यालय सहयोगी
तिर्थ कुमार तिम्सीना	वरिष्ठ कार्यक्रम अधिकृत - दिगो जीविकोपार्जन
दुर्गा बहादुर अधिकारी	वरिष्ठ कार्यक्रम अधिकृत - स्वास्थ्य
विमला श्रेष्ठ	वरिष्ठ कार्यक्रम अधिकृत - शान्ति प्रवर्द्धन
बाल कुमारी पुन राई	क्लष्टर टिम लिडर
लक्ष्मी क्षेष्ठ	वित्तिय तथा प्रशासन अधिकृत
सत्य नारायण विश्वास	वरिष्ठ कार्यक्रम अधिकृत - शिक्षा
सुरेन्द्र राई	वरिष्ठ सुशासन अधिकृत

युनाइटेड मिसन टु नेपाल
इटहरी, उप-महानगरपालिका-४
सुनसरी, धरान रोड, आईतबारे
फोन न. २५ ५८०३४८
फ्याक्स न. २५ ५८५४५३
इमेल: sunsaricluster@umn.org.np
वेभसाईट: www.umn.org.np